

मुकुन्दमालास्तोत्रम् कुलशेखरविरचितम् संस्करण् १
अथवा २

Document Information

Text title : mukundamAlAstotra kulashekhara

File name : mukundamAlA.itx

Category : vishnu, krishna, stotra, vishnu

Location : doc_vishnu

Author : kulashekhara

Transliterated by : GM original modified and proofread as per mukundamAlA by Ravindra Seth in Hindi available at DLI.

Proofread by : Proofread by Madhavi U mupadrasta at [gmail.com](mailto:madhavi_u_mupadrasta@gmail.com), KSR

Description-comments : There are two variants to this stotra found in

Latest update : December 1, 2012

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

January 22, 2022

sanskritdocuments.org

मुकुन्दमालास्तोत्रम् कुलशेखरविरचितम् संस्करण् १
अथवा २

संस्करण् - १ श्लोक संख्या ४०

श्रीबल्लभेति वरदेति दयापरेति
भक्तप्रियेति भवलुण्ठनकोविदेति ।
नाथेति नागशश्यनेति जगन्निवासेत्य्
आलापिनं प्रतिदिनं कुरु मां मुकुन्दः ॥ १ ॥

जयतु जयतु देवो देवकीनन्दनोऽयं
जयतु जयतु कृष्णो वृष्णिवंशप्रदीपः ।
जयतु जयतु मेघश्यामलः कोमलाङ्गो
जयतु जयतु पृथ्वीभारनाशो मुकुन्दः ॥ २ ॥ ॥ का २ ॥

मुकुन्द मूर्धा प्रणिपत्य याचे
भवन्तमेकान्तमियन्तर्मर्थम् ।
अविस्मृतिस्त्वच्चरणारविन्दे
भवे भवे मेऽस्तु भवत्प्रसादात् ॥ ३ ॥ ॥ का ३ ॥

नाहं वन्दे तव चरणयोर्द्वन्द्वमद्वन्द्वहेतोः
कुम्भीपाकं गुरुमपि हरे नारकं नापनेतुम् ।
रम्यारामामृदुतनुलता नन्दने नापि रन्तुं
भावे भावे हृदयभवने भावयेयं भवन्तम् ॥ ४ ॥ ॥ का ५ ॥

नास्था धर्मं न वसुनिचये नैव कामोपभोगे
यद् भाव्यं तद् भवतु भगवन्पूर्वकर्मानुरूपम् ।
एतत्प्रार्थ्यं मम बहुमतं जन्मजन्मान्तरेऽपि
त्वत्पादाभ्मोरुहयुगगता निश्चला भक्तिरस्तु ॥ ५ ॥ ॥ का ६ ॥

दिवि वा भुवि वा ममास्तु वासो

नरके वा नरकान्तक प्रकामम् ।
 अवधीरितशारदारविन्दौ
 चरणौ ते मरणेऽपि चिन्तयामि ॥ ६ ॥ ॥ का ७ ॥

कृष्ण त्वदीयपदपङ्गजपञ्चरान्तं
 अद्यैव मे विशतु मानसराजहंसः ।
 प्राणप्रयाणसमये कफवातपित्तैः
 कण्ठावरोधनविधौ स्मरणं कुतस्ते ॥ ७ ॥

चिन्तयामि हरिमेव सन्ततं
 मन्दहासमुदिताननाम्बुजं
 नन्दगोपतनयं परात् परं
 नारदादिमुनिवृन्दवन्दितम् ॥ ८ ॥

करचरणसरोजे कान्तिमन्त्रेत्रमीने
 श्रममुषि भुजवीचिव्याकुलेऽगाधमार्गं ।
 हरिसरसि विगाह्यापीय तेजोजलौघं
 भवमरुपरिखिन्नः क्लेशमद्य त्यजामि ॥ ९ ॥

सरसिजनयने सशङ्खचक्रे
 मुरभिदि मा विरमस्व चित्त रन्तुम् । var विरमेह
 सुखतरमपरं न जातु जाने var सुखकर
 हरिचरणस्मरणामृतेन तुल्यम् ॥ १० ॥ ॥ का ८ ॥

माभीर्मन्दमनो विचिन्त्य बहुधा यामीश्चिरं यातनाः var माभैर्मन्दमनो
 नामी नः प्रभवन्ति पापरिपवः स्वामी ननु श्रीधरः ।
 आलस्यं व्यपनीय भक्तिसुलभं ध्यायस्व नारायणं
 लोकस्य व्यसनापनोदनकरो दासस्य किं न क्षमः ॥ ११ ॥ ॥ का ९ ॥

भवजलधिगतानां द्वन्द्ववाताहतानां
 सुतदुहितृकलत्रत्राणभारादितानाम् ।
 विषमविषयतोये मज्जतामप्लवानां
 भवतु शरणमेको विष्णुपोतो नराणाम् ॥ १२ ॥

भवजलधिमगाधं दुस्तरं निस्तरेयं
 कथमहमिति चेतो मा स्म गाः कातरत्वम् ।
 सरसिजदृशि देवे तारकी भक्तिरेका var तावकी

नरकभिदि निषणा तारयिष्यत्यवश्यम् ॥ १३॥ ॥ का १०॥

तृष्णातोये मदनपवनोद्भूतमोहोर्मिमाले

दारावर्ते तनयसहजग्राहसङ्घाकुले च ।

संसाराख्ये महति जलधौ मज्जतां नस्त्रिधामन्

पादाम्बोजे वरद भवतो भक्तिनावं प्रयच्छ ॥ १४॥ ॥ का ११॥

माद्राक्षं क्षीणपुण्यान्क्षणमपि भवतो भक्तिहीनान्पदाले

माश्रोर्षं श्राव्यबन्धं तव चरितमपास्यान्यदाख्यानजातम् । var श्राव्यबद्धं

मास्मार्षं माधव त्वामपि भुवनपते चेतसापहुवानान् var मास्प्राक्षं

माभूवं त्वत्सपर्यापरिकररहितो जन्मजन्मान्तरेऽपि ॥ १५॥ ॥ का २३॥ var

त्वत्सपर्याव्यतिकररहितो

जिह्वे कीर्तय केशवं मुररिपुं चेतो भज श्रीधरं

पाणिद्वन्द्वं समर्चयाच्युतकथाः श्रोत्रद्वय त्वं शृणु ।

कृष्णं लोकय लोचनद्वय हरेर्गच्छाङ्गियुग्मालयं

जिग्र ग्राण मुकुन्दपादतुलसीं मूर्धन् नमाधोक्षजम् ॥ १६॥ ॥ का २६॥

हे लोकाः श्रुणुत प्रसूतिमरणव्याधेश्चिकित्सामिमां var भो लोकाः

योगज्ञाः समुदाहरन्ति मुनयो यां याज्ञवल्क्यादयः ।

अन्तर्ज्योतिरमेयमेकममृतं कृष्णाख्यमापीयतां

तत्पीतं परमौषधं वितनुते निर्वानमत्यन्तिकम् ॥ १७॥ ॥ का १८॥ var यत्पितं

हे मर्त्याः परमं हितं श्रुणुत वो वक्ष्यामि सङ्क्षेपतः

संसारार्णवमापदूर्मिवहुलं सम्यक् प्रविश्य रिथताः ।

नानाज्ञानमपास्य चेतसि नमो नारायणायेत्यमुं

मन्त्रं सप्रणवं प्रणामसहितं प्रावर्तयाध्वं मुहुः ॥ १८॥

पृथ्वीरेणुरणुः पयांसि कणिकाः फल्गुस्फुलिङ्गोऽनल -

स्तेजो निःश्वसनं मरुत् तनुतरं रन्ध्रं सुसूक्ष्मं नभः ।

क्षुद्रा रुद्रपितामहप्रभृतयः कीटाः समस्ताः सुरा

दृष्टे यत्र स तावको विजयते भूमावधूतावधिः ॥ १९॥ ॥ का १२॥

बद्धेनाङ्गलिना नतेन शिरसा गात्रैः सरोमोद्रमैः

कण्ठेन स्वरगद्वदेन नयनेनोद्दीर्णवाष्पाम्बुना ।

नित्यं त्वच्चरणारविन्दयुगलध्यानामृतास्वादिनां

अस्माकं सरसीरुहाक्ष सततं सम्पद्यतां जीवितम् ॥ २० ॥ ॥ का १९ ॥

हे गोपालक हे कृपाजलनिधे हे सिन्धुकन्यापते
हे कंसान्तक हे गजेन्द्रकरुणापारीण हे माधव ।
हे रामानुज हे जगत्त्वयगुरो हे पुण्डरीकाक्ष माँ
हे गोपीजननाथ पालय परं जानामि न त्वां विना ॥ २१ ॥

भक्तापायभुजङ्गगारुडमणिस्त्रैलोक्यरक्षामणिर् var भक्ताद्वेषि
गोपीलोचनचातकाम्बुदमणिः सौन्दर्यमुद्रामणिः
यः कान्तामणिरुक्तिर्णीघनकुचद्वन्द्वैकभूषामणिः var श्री कान्ता
श्रेयो देवशिखामणिर्दिशतु नो गोपालचूडामणिः ॥ २२ ॥ ॥ का २८ ॥ var श्रेयो
ध्येय

शत्रुच्छेदैकमन्त्रं सकलमुपनिषद्वाक्यसम्पूज्यमन्त्रं
संसारोत्तारमन्त्रं समुचितमसः सद्विनिर्याणमन्त्रम् । var समुदितमनसां
सर्वैश्वर्यैकमन्त्रं व्यसनभुजगसन्दृष्टसन्त्राणमन्त्रं
जिह्वे श्रीकृष्णमन्त्रं जप जप सततं जन्मसाफल्यमन्त्रम् ॥ २३ ॥ ॥ का २९ ॥

व्यामोहप्रशामौषधं मुनिमनोवृत्तिप्रवृत्त्यौषधं var
व्यामोहोद्दलनौषधं
दैत्येन्द्रार्तिकरौषधं त्रिजगतां सञ्जीवनैकौषधम् । var
दैत्यानर्थकरौषधं
भक्तात्यन्तहितौषधं भवभयप्रध्वंसनैकौषधं var
भक्तात्प्रशामौषधं भवभयप्रध्वंसि दिव्यौषधं
श्रेयःप्राप्तिकरौषधं पिब मनः श्रीकृष्णदिव्यौषधम् ॥ २४ ॥ ॥ का ३० ॥ var
श्रीकृष्णनामौषधम्

आम्नायाभ्यसनान्यरण्यरुदितं वेदव्रतान्यन्वहं var कृच्छ्रवतान्यन्वहं
मेदश्छेदफलानि पूर्तविधयः सर्वं हुतं भस्मनि । var मेदच्छेदपदानि
तीर्थानामवगाहनानि च गजस्तानं विना यत्पद -
द्वन्द्वाम्भोरुहसंस्मृतिं विजयते देवः स नारायणः ॥ २५ ॥ ॥ का १३ ॥ var
द्वन्द्वाम्भोरुहसंस्तुति

श्रीमन्नाम प्रोच्य नारायणाख्यं
केन प्रापुर्वाञ्छितं पापिनोऽपि । var येन
हा नः पूर्वं वाक्प्रवृत्ता न तस्मिं -

स्तेन प्राप्तं गर्भवासादितुःखम् ॥ २६॥ ॥ का २२॥

मज्जन्मनः फलमिदं मधुकैटभारे

मत्प्रार्थनीयमदनुग्रह एष एव ।

त्वद्घृत्यभृत्यपरिचारकभृत्यभृत्य-

भृत्यस्य भृत्य इति मां स्मर लोकनाथ ॥ २७॥

नाथे नः पुरुषोत्तमे त्रिजगतामेकाधिपे चेतसा var श्रीपुरुषोत्तमे

सेव्ये स्वस्य पदस्य दातरि परे नारायणे तिष्ठति ।

यं कञ्चित्पुरुषाधमं कतिपयग्रामेशमल्पार्थदं

सेवायै मृग्यामहे नरमहो मूढा वराका वयम् ॥ २८॥ ॥ का १७॥

मदन परिहर स्थितिं मदीये

मनसि मुकुन्दपदारविन्दधाम्नि ।

हरनयनकृशानुना कृशोऽसि

स्मरसि न चक्रपराक्रमं मुरारेः ॥ २९॥ ॥ का २४॥

तत्त्वं ब्रुवाणानि परं परस्तान् var परस्मात्

मधु क्षरन्तीव मुदावहानि । var अहो क्षरन्तीव सुधां पदानि ।

प्रवर्तय प्राञ्जलिरस्मि जिह्वे var आवर्तय

नामानि नारायणगोचराणि ॥ ३०॥ ॥ का २०॥

इदं शरीरं परिणामपेशालं var श्लथसन्धिजर्जरं

पतत्यवश्यं परिणामपेशलम् । var पतत्यवश्यं श्लथसंधि जर्जरम् ।

किमौषधैः क्षिश्यसि मूढु दुर्मते

निरामयं कृष्णरसायनं पिब ॥ ३१॥ ॥ का २१॥

दारा वाराकरवरसुता ते तनूजो विरिच्छः var तेऽङ्गजोऽयं

स्तोता वेदस्तव सुरगणो भृत्यवर्गः प्रसादः ।

मुक्तिर्माया जगद् अविकलं तावकी देवकी ते var मुक्तिर्मच्ये

माता मित्रं बलरिपुसुतस्तत्त्वदन्यनं जाने ॥ ३२॥ ॥ का २५॥

var

बलरिपुसुतस्तत्त्वतोऽन्यन्

कृष्णो रक्षतु नो जगत्त्वयगुरुः कृष्णं नमध्वं सदा

कृष्णोनाखिलशत्रवो विनिहताः कृष्णाय तस्मै नमः ।

कृष्णादेव समुत्थितं जगदिदं कृष्णस्य दासोऽस्म्यहं

कृष्णो तिष्ठति विश्वमेतद् अखिलं हे! कृष्ण रक्षस्व माम् ॥ ३३॥

तत् त्वं प्रसीद भगवन् कुरु मम्यनाथे
विष्णो कृपां परमकारुणिकः खलु त्वम् ।
संसारसागरनिमग्नमनन्त दीनं
उद्धर्तुमर्हसि हरे पुरुषोत्तमोऽसि ॥ ३४॥

नमामि नारायणपादपङ्कजं
करोमि नारायणपूजनं सदा ।
वदामि नारायणनाम निर्मलं
स्मरामि नारायणतत्त्वमव्ययम् ॥ ३५॥

श्रीनाथ नारायण वासुदेव
श्रीकृष्ण भक्तप्रिय चक्रपाणे ।
श्रीपद्मनाभाच्युत कैटभारे
श्रीराम पद्माक्ष हरे मुरारे ॥ ३६॥

अनन्त वैकृष्ण मुकुन्द कृष्ण var आनन्द गोविन्द मुकुन्द राम
गोविन्द दामोदर माधवेति । var नारायणानन्त निरामयेति ।
वकुं समर्थोऽपि न वक्ति कथित्
अहो जनानां व्यसनाभिमुख्यम् ॥ ३७॥ ॥ का १४ ॥ var व्यसनानिमोक्षे
ध्यायन्ति ये विष्णुमनन्तमव्ययं
हृत्पद्ममध्ये सततं व्यवस्थितम् ।
समाहितानां सतताभयप्रदं
ते यान्ति सिद्धिं परमां तु वैष्णवीम् ॥ ३८॥

क्षीरसागरतरङ्गशीकरा -
सारतारकितचारुमूर्तये ।
भोगिभोगशायनीयशायिने
माधवाय मधुविद्धिषे नमः ॥ ३९॥ ॥ का १५॥

यस्य प्रियौ श्रुतिधरौ कविलोकवीरौ var कविलोकगीतौ
मित्रे द्विजन्मवरपद्मशरावभूताम् । var द्विजन्मपरिवारशिवावभूताम् ।
तेनाम्बुजाक्षचरणाम्बुजषष्ठदेन
राजा कृता कृतिरियं कुलशेखरेण ॥ ४०॥ ॥ का ३४॥ var स्तुतिरियं
॥ इति श्रीकुलशेखरेण विरचिता मुकुन्दमाला सम्पूर्णा ॥

संस्करण् - २ श्लोक संख्या ५४

वन्दे मुकुन्दमरविन्ददलायतादृं
कुन्देन्दुशङ्खदशां शिशुगोपवेघम् ।
इन्द्रादिदेवगणवन्दितपादपीठं
वृन्दावनालयमहं वसुदेवसूनुम् ॥ १ ॥ ॥ का १ ॥

श्रीवल्लभेति वरदेति दयापरेति
भक्तप्रियेति भवलुण्ठनकोविदेति ।
नाथेति नागशायनेति जगन्निवासेत्य्
आलापिनं प्रतिदिनं कुरु मां मुकुन्द ॥ २ ॥ ॥ का ?? ॥

जयतु जयतु देवो देवकीनन्दनोऽयं
जयतु जयतु कृष्णो वृष्णिवंशप्रदीपः ।
जयतु जयतु मेघश्यामलः कोमलाङ्गो
जयतु जयतु पृथ्वीभारनाशो मुकुन्दः ॥ ३ ॥ ॥ का २ ॥

मुकुन्द मूर्धा प्रणिपत्य याचे
भवन्तमेकान्तमियन्तमर्थम् ।
अविस्मृतिस्त्वच्चरणारविन्दे
भवे भवे मेऽस्तु भवत्प्रसादात् ॥ ४ ॥ ॥ का ३ ॥

नाहं वन्दे तव चरणयोद्दृन्द्वमद्वन्द्वहेतोः
कुम्भीपाकं गुरुमपि हरे नारकं नापनेतुम् ।
रम्यारामामृदुतनुलता नन्दने नापि रन्तुं
भावे भावे हृदयभवने भावयेयं भवन्तम् ॥ ५ ॥ ॥ का ५ ॥

नास्था धर्मं न वसुनिचये नैव कामोपभोगे
यद् भाव्यं तद् भवतु भगवन्पूर्वकर्मानुरूपम् ।
एतत्प्रार्थ्यं मम बहुमतं जन्मजन्मान्तरेऽपि
त्वत्पादभ्योरुद्युगता निश्चला भक्तिरस्तु ॥ ६ ॥ ॥ का ६ ॥

दिवि वा भुवि वा ममास्तु वासो
नरके वा नरकान्तक प्रकामम् ।
अवधीरितशारदारविन्दौ

चरणौ ते मरणेऽपि चिन्तयामि ॥ ७ ॥ ॥ का ७ ॥

चिन्तयामि हरिमेव सन्ततं

मन्दहासमुदिताननाम्बुजं

नन्दगोपतनयं परात् परं

नारदादिमुनिवृन्दवन्दितम् ॥ ८ ॥ ॥ का ?? ॥

करचरणसरोजे कान्तिमन्त्रेत्रमीने

श्रममुषि भुजवीचिव्याकुलेऽगाधमार्गे ।

हरिसरसि विगाह्यापीय तेजोजलौघं

भवमरुपरिखिन्नः क्षेशमद्य त्यजामि ॥ ९ ॥ ॥ का ?? ॥

सरसिजनयने सशङ्खचक्रे

मुरभिदि मा विरमस्व चित्त रन्तुम् । var विरमेह

सुखतरमपरं न जातु जाने var सुखकर

हरिचरणस्मरणामृतेन तुल्यम् ॥ १० ॥ ॥ का ८ ॥

माभीर्मन्दमनो विचिन्त्य बहुधा यामीश्चिरं यातनाः var माभैर्मन्दमनो

नामी नः प्रभवन्ति पापरिपवः स्वामी ननु श्रीधरः ।

आलस्यं व्यपनीय भक्तिसुलभं ध्यायस्व नारायणं

लोकस्य व्यसनापनोदनकरो दासस्य किं न क्षमः ॥ ११ ॥ ॥ का ९ ॥

भवजलधिगतानां द्वन्द्ववाताहतानां

सुतदुहितृकलत्रत्राणभारादितानाम् ।

विषमविषयतोये मज्जतामप्लवानां

भवतु शरणमेको विष्णुपोतो नराणाम् ॥ १२ ॥

भवजलधिमगाधं दुस्तरं निस्तरेयं

कथमहमिति चेतो मा स्म गाः कातरत्वम् ।

सरसिजदृशि देवे तारकी भक्तिरेका var तावकी

नरकभिदि निषण्णा तारयिष्यत्यवश्यम् ॥ १३ ॥ ॥ का १० ॥

तृष्णातोये मदनपवनोद्भूतमोहोर्मिमाले

दारावर्ते तनयसहजग्राहसञ्चाकुले च ।

संसाराख्ये महति जलधौ मज्जतां नस्त्रिधामन्

पादाभ्योजे वरद् भवतो भक्तिनावं प्रयच्छ ॥ १४ ॥ ॥ का ११ ॥

पृथ्वीरेणुरणः पयांसि कणिकाः फलगुस्फुलिङ्गोऽनल -

स्तेजो निःश्वसनं मरुत् तनुतरं रन्ध्रं सुसूक्ष्मं नभः ।

क्षुद्रा रुद्रपितामहप्रभृतयः कीटाः समस्ताः सुरा

दृष्टे यत्र स तावको विजयते["] भूमावधूतावधिः ॥ १५॥ ॥ का १२॥

हे लोकाः श्रुणुत प्रसूतिमरणव्याघेश्चिकित्सामिमां var भो लोकाः

योगज्ञाः समुदाहरन्ति मुनयो यां याज्ञवल्क्यादयः ।

अन्तज्योतिरमेयमेकममृतं कृष्णाख्यमापीयतां

तत्पीतं परमौषधं वितनुते निर्वानमत्यन्तिकम् ॥ १६॥ ॥ का १८॥ var यत्पितं

हे मर्त्याः परमं हितं श्रुणुत वो वक्ष्यामि सङ्क्षेपतः

संसारार्णवमापदूर्भिर्बहुलं सम्यक् प्रविश्य रिथताः ।

नानाज्ञानमपास्य चेतसि नमो नारायणायेत्यमुं

मन्त्रं सप्रणवं प्रणामसहितं प्रावर्तयध्वं मुहुः ॥ १७॥

नाथे नः पुरुषोत्तमे त्रिजगतामेकाधिपे चेतसा var श्रीपुरुषोत्तमे

सेव्ये स्वस्य पदस्य दातरि परे नारायणे तिष्ठति ।

यं कञ्चित्पुरुषाधमं कतिपयग्रामेशमल्पार्थदं

सेवायै मृगायामहे नरमहो मूढा वराका वयम् ॥ १८॥ ॥ का १७॥

बद्धेनाञ्जलिना नतेन शिरसा गात्रैः सरोमोद्भूमैः

कण्ठेन स्वरगद्देन नयनेनोद्दीर्णवाष्पाम्बुना ।

नित्यं त्वच्चरणारविन्दयुगलध्यानामृतास्वादिनां

अस्माकं सरसीरुहाक्ष सततं सम्प्यद्यतां जीवितम् ॥ १९॥ ॥ का १९॥

यत् कृष्णप्रणिपातधूलिधवलं तद् वर्ष्म तद् वै शिरस् var तद्वै शिरः स्याच्छुमं

ते नेत्रे तप्सोज्जिते सुरुचिरे याभ्यां हरिष्टश्यते ।

सा बुद्धिर्विमलेन्दुशङ्खधवला या माधवाध्यायिनी var बुद्धिर्नियमैर्यमैश्च विमला

सा जिह्वामृतवर्षिणी प्रतिपदं या स्तौति नारायणम् ॥ २०॥ ॥ का २७॥

जिह्वे कीर्तय केशावं मुररिपुं चेतो भज श्रीधरं

पाणिद्वन्द्व समर्चयाच्युतकथाः श्रोत्रद्वय त्वं शृणु ।

कृष्णं लोकय लोचनद्वय हरोर्गच्छाङ्गियुग्मालयं

जिग्र ग्राण मुकुन्दपादतुलसीं मूर्धन् नमाधोक्षजम् ॥ २१॥ ॥ का २६॥

आन्नायाभ्यसनान्यरण्यरुदितं वेदव्रतान्यन्वहं var कृच्छूव्रतान्यन्वहं

मेदश्छेदफलानि पूर्वविधयः सर्वं हुतं भस्मनि । var मेदच्छेदपदानि
तीर्थानामवगाहनानि च गजस्त्रानं विना यत्पद -
द्वन्द्वाम्बोरुहसंस्मृतिं विजयते देवः स नारायणः ॥ २२॥ ॥ का १३॥ var
द्वन्द्वाम्बोरुहसंस्मृतिं

मदन परिहर स्थिति मदीये
मनसि मुकुन्दपदारविन्दधाम्नि ।
हरनयनकृशानुना कृशोऽसि
स्मरसि न चक्रपराक्रमं मुरारेः ॥ २३॥ ॥ का २४॥

नाथे धातरि भोगिभोगशयने नारायणे माधवे
देवे देवकिनन्दने सुरवरे चक्रायुधे शार्ङ्गिणि ।
लीलाशेषजगत्पञ्चजठरे विश्वेश्वरे श्रीघरे
गोविन्दे कुरु चित्तवृत्तिमच्चलामन्यैस्तु किं वर्तनैः ॥ २४॥

माद्राक्षं क्षीणपुण्यान्क्षणमपि भवतो भक्तिहीनान्पदाभे
माश्रौषं श्राव्यबन्धं तव चरितमपास्यान्यदारव्यानजातम् । var श्राव्यबन्धं
मास्मार्षं माधव त्वामपि भुवनपते चेतसापह्नवानान् var मास्माक्षं
माभूवं त्वत्सपर्यापरिकररहितो जन्मजन्मान्तरेऽपि ॥ २५॥ ॥ का २३॥ var
त्वत्सपर्याव्यतिकररहितो

मज्जन्मनः फलमिदं मधुकैटभारे
मत्पार्थनीयमदनुग्रह एष एव ।
त्वद्भूत्यभृत्यपरिचारकभृत्यभृत्य-
भृत्यस्य भृत्य इति मां स्मर लोकनाथ ॥ २६॥

तत्त्वं ब्रुवाणानि परं परस्तान् var परस्मात्
मधु क्षरन्तीव मुदावहानि । var अहो क्षरन्तीव सुधां पदानि ।
प्रवर्तय प्राञ्जलिरस्मि जिह्वे var आवर्तय
नामानि नारायणगोचराणि ॥ २७॥ ॥ का २०॥

नमामि नारायणपादपङ्कजं
करोमि नारायणपूजनं सदा ।
वदामि नारायणनाम निर्मलं
स्मरामि नारायणतत्त्वमव्ययम् ॥ २८॥

श्रीनाथ नारायण वासुदेव

श्रीकृष्ण भक्तप्रिय चक्रपाणे ।
श्रीपद्मनाभाच्युत कैटभारे
श्रीराम पद्माक्ष हरे मुरारे ॥ २९॥

अनन्त वैकुण्ठ मुकुन्द कृष्ण var आनन्द गोविन्द मुकुन्द राम
गोविन्द दामोदर माधवेति । var नारायणानन्त निरामयेति ।
वकुं समर्थोऽपि न वक्ति कथित्
अहो जनानां व्यसनाभिमुख्यम् ॥ ३०॥ ॥ का १४ ॥ var व्यसनानिमोक्षे
भक्तापायभुजङ्गारुडमणिश्वैलोक्यरक्षामणिर् var भक्ताद्वेषि
गोपीलोचनचातकाम्बुदमणिः सौन्दर्यमुद्रामणिः
यः कान्तामणिरुक्तिर्णीघनकुचद्वन्द्वैकमूषामणिः var श्री कान्ता
श्रेयो देवशिखामणिर्दिशतु नो गोपालचूडामणिः ॥ ३१॥ ॥ का २८॥ var श्रेयो
ध्येय

शत्रुच्छेदैकमन्त्रं सकलमुपनिषद्वाक्यसम्पूज्यमन्त्रं
संसारोत्तारमन्त्रं समुचिततमसः सङ्घनिर्याणमन्त्रम् । var समुदितमनसां
सर्वैश्वर्यैकमन्त्रं व्यसनभुजगसन्दृष्टसञ्चाणमन्त्रं
जिह्वे श्रीकृष्णमन्त्रं जप जप सततं जन्मसाफल्यमन्त्रम् ॥ ३२॥ ॥ का २९ ॥

व्यामोहप्रशामौषधं मुनिमनोवृत्तिप्रवृत्त्यौषधं var
व्यामोहोद्लनौषधं
दैत्येन्द्रार्तिकरौषधं त्रिजगतां सङ्गीवनैकौषधम् । var
दैत्यानर्थकरौषधं
भक्तात्यन्तहितौषधं भवभयप्रव्यंसनैकौषधं var
भक्तार्तिप्रशामौषधं भवभयप्रव्यंसि दिव्यौषधं
श्रेयःप्राप्तिकरौषधं पिब मनः श्रीकृष्णदिव्यौषधम् ॥ ३३॥ ॥ का ३० ॥ var
श्रीकृष्णनामौषधम्

कृष्ण त्वदीयपदपङ्कजपञ्चरान्तं
अद्यैव मे विशतु मानसराजहंसः ।
प्राणप्रयाणसमये कफवातपित्तैः
कण्ठावरोधनविधौ स्मरणं कुतस्ते ॥ ३४॥
चेतश्चिन्तय कीर्तयस्व रसने नम्रीभव त्वं शिरो
हस्तावञ्चलिसम्पुटं रचयतं वन्दस्व दीर्घं वपुः ।

आत्मन् संश्रय पुण्डरीकनयनं नागाच्छेष्टन्द्रस्थितं
धन्यं पुण्यतमं तदेव परमं दैवं हि संसिद्धये ॥ ३५ ॥

शृण्वन् जनार्दनकथागुणकीर्तनानि
देहे न यस्य पुलकोद्भवमरोमराजिः ।
नोत्पद्यते नयनयोर्विमलाम्बुमाला
धिक् तस्य जीवितमहो पुरुषाधमस्य ॥ ३६ ॥

अन्धस्य मे हृतविवेकमहाधनस्य
चौरैः प्रभो बलिभिरन्द्रियनामधेयैः ।
मोहान्धकूपकुहरे विनिपातितस्य
देवेश देहि कृपणस्य करावलम्बम् ॥ ३७ ॥

इदं शरीरं परिणामपेशालं var श्लथसन्धिजर्जरं
पतत्यवश्यं परिणामपेशलम् । var पतत्यवश्यं श्लथसंधि जर्जरम् ।
किमौषधैः क्षिरसि मूढ दुर्मते
निरामयं कृष्णरसायनं पिव ॥ ३८ ॥ ॥ का २१ ॥

आश्र्यमेतद् धि मनुष्यलोके
सुधां परित्यज्य विषं पिबन्ति ।
नामानि नारायणगोचराणि
त्यक्त्वान्धवाचः कुहकाः पठन्ति ॥ ३९ ॥ ॥ का २१ ॥

त्यजन्तु बान्धवाः सर्वे
निन्दन्तु गुरवो जनाः ।
तथापि परमानन्दो
गोविन्दो मम जीवनम् ॥ ४० ॥

सत्यं ब्रवीमि मनुजाः स्वयमूर्ध्वबाहुर्
यो यो मुकुन्द नरसिंह जनार्दनेति ।
जीवो जपत्यनुदिनं मरणे रणे वा
पाषाणकाष्ठसदशाय ददात्यभीष्म ॥ ४१ ॥

नारायणाय नम इत्यमुमेव मन्त्रं
संसारघोरविष्णनिर्हरणाय नित्यम् ।
शृण्वन्तु भव्यमतयो यतयोऽनुरागाद्
उच्चैस्तरामुपदिशाम्यहमूर्ध्वबाहुः ॥ ४२ ॥

चित्तं नैव निवर्तते क्षणमपि श्रीकृष्णपादाम्बुजा -
निन्दन्तु प्रियबान्धवा गुरुजना गृहन्तु मुञ्चन्तु वा ।
दुर्वादं परिघोषयन्तु मनुजा वंशो कलङ्गोऽस्तु वा
तादृक्प्रेमधरानुरागमधुना मत्ताय मानं तु मे ॥ ४३॥

कृष्णो रक्षतु नो जगच्चयगुरुः कृष्णं नमध्वं सदा
कृष्णोनाखिलशत्रवो विनिहताः कृष्णाय तस्मै नमः ।
कृष्णादेव समुथितं जगदिदं कृष्णस्य दासोऽस्म्यहं
कृष्णो तिष्ठति विश्वमेतद् अखिलं हे! कृष्ण रक्षस्व माम् ॥ ४४॥

हे गोपालक हे कृपाजलनिधे हे सिन्धुकन्यापते
हे कंसान्तक हे गजेन्द्रकरुणापारीण हे माधव ।
हे रामानुज हे जगच्चयगुरो हे पुण्डरीकाक्ष मां
हे गोपीजननाथ पालय परं जानामि न त्वां विना ॥ ४५॥

दारा वाराकरवरसुता ते तनूजो विरिञ्चिः var तेऽङ्गजोऽयं
स्तोता वेदस्तव सुरगणो भृत्यवर्गः प्रसादः ।
मुक्तिर्माया जगद् अविकलं तावकी देवकी ते var मुक्तिर्मध्ये
माता मित्रं बलरिपुसुतस्तत्त्वदन्यनं जाने ॥ ४६॥ ॥ का २५॥
बलरिपुसुतस्तत्त्वतोऽन्यन्

var

प्रणाममीशस्य शिरःफलं विदुः
तदर्चनं पाणिफलं दिवौकसः ।
मनःफलं तद्विषयतत्त्वचिन्तनं
वचःफलं तद्विषयतत्त्वकीर्तनं बुधाः ॥ ४७॥

श्रीमन्नाम प्रोच्य नारायणाख्यं
केन प्रापुर्वाजिछतं पापिनोऽपि । var येन
हा नः पूर्वं वाक्प्रवृत्ता न तस्मि-
स्तेन प्राप्तं गर्भवासादिदुःखम् ॥ ४८॥ ॥ का २२॥

ध्यायन्ति ये विष्णुमनन्तमव्ययं
हृत्पद्ममध्ये सततं व्यवस्थितम् ।
समाहितानां सतताभयप्रदं
ते यान्ति सिद्धिं परमां तु वैष्णवीम् ॥ ४९॥

तत् त्वं प्रसीद भगवन् कुरु मम्यनाथे
 विष्णो ऋपां परमकारूणिकः खलु त्वम् ।
 संसारसागरनिमग्नमनन्त दीनं
 उद्धर्तुमर्हसि हरे पुरुषोत्तमोऽसि ॥ ५० ॥

क्षीरसागरतरङ्गशीकरा -
 सारतारकितचारुमूर्तये ।
 भोगिभोगशयनीयशायिने
 माधवाय मधुविद्विषे नमः ॥ ५१ ॥ ॥ का १५ ॥

अलमलमलमेका प्राणिनां पातकानां
 निरसनविषये या कृष्ण कृष्णोति वाणी ।
 यदि भवति मुकुन्दे भक्तिरानन्दसान्द्रा
 करतलकलिता सा मोक्षसम्राज्यलक्ष्मीः ॥ ५२ ॥

यस्य प्रियौ श्रुतिधरौ कविलोकवीरौ var कविलोकगीतौ
 मित्रे द्विजन्मवरपद्मशरावभूताम् । var द्विजन्मपरिवारशिवावभूताम् ।
 तेनाम्बुजाक्षरणाम्बुजषद्देन
 राज्ञा कृता कृतिरियं कुलशेखरेण ॥ ५३ ॥ ॥ का ३४ ॥ var स्तुतिरियं

मुकुन्दमालां पठतां नराणां
 अशेषसौख्यं लभते न कः स्वित् ।
 समस्तपापक्षयमेत्य देही
 प्रयाति विष्णोः परमं पदं तत् ॥ ५४ ॥

॥ इति श्रीकुलशेखरेण विरचिता मुकुन्दमाला सम्पूर्णा ॥

Proofread by Madhavi U mupadrasta at gmail.com

Sequence based on mukundamAlA by Ravindra Seth in Hindi available at DLI.

Some pATHabehda/variations are observed in numbering of the verses.
 This would offset numbers stated in the reference and above.

श्रीगोविन्दपदाभ्योजमधुनो महदद्वृतम् । var श्रीमुकुन्दपदाभ्योजमधुनः
 परमाद्वृतम् ।

यत्पायिनो न मुह्यन्ति मुह्यन्ति यदपायिनः ॥ ५॥ ॥ का ४॥ var मुञ्चन्ति मुञ्चन्ति
रजसि निपतितानां मोहजालावृतानां
जननमरणदोलादुर्गसंसर्गगानाम् ।
शरणमशरणानामेक एवातुराणां
कुशलपथनियुक्तशक्रपाणिर्नराणाम् ॥ १६॥

अपराधसहस्रसङ्कुलं
पतितं भीमभवार्णवोदरे ।
अगतिं शरणागतं हरे
कृपया केवलमात्मसात् कुरु ॥ १७॥

मा मे स्त्रीत्वं मा च मे स्यात् कुभावो
मा मूर्खत्वं मा कुदेशेषु जन्म ।
मिथ्यादृष्टिर्मा च मे स्यात् कदाचित्
जातौ जातौ विष्णुभक्तो भवेयम् ॥ १८॥

कायेन वाचा मनसेन्द्रियैश्च
बुद्ध्यात्मना वानुसृतिसर्वभावात् ।
करोमि यद् यत् सकलं परम्मै
नारायणायैव समर्पयामि ॥ १९॥

यत् कृतं यत् करिष्यामि
तत् सर्वं न मया कृतम् ।
तत्वा कृतं तु फलभुक्
त्वमेव मधुसूदन ॥ २०॥

There are two variants to this stotra found in publications. Version 1 is more common, and 2 appears to be expanded by the devotees. The sequence differs and there are quite a few variations found among different prints.

MukundamAlAStotram by Kulashekhara Versions 1 and 2

pdf was typeset on January 22, 2022

Please send corrections to *sanskrit@cheerful.com*

